Пише: Милан Динић
среда, 08 јун 2011 12:06

(Сведок, 24. 5. 2011)

Да ли је Ивица Дачић изрекао јерес када је за приштински дневник "Зери" изјавио да је решење спора око Косова у његовој подели?!

Домаћа и међународна политичка јавност су, на "прву лопту", реаговали негативно, или резервисано. Ипак, реакције које су накнадно уследиле, поготово од званичног Београда, потврђују да та идеја и није тако страна. О томе се говорило и после 2000, али и пре – међу комунистима (који су чак хтели и да га поклоне Албанији), у влади СРЈ, СПС-у, у САНУ. Уколико се погледају бројни иступи српских интелектуалаца и политичара, јавни, полујавни и тајни, види се да се о подели Косова заправо све време прича, те да је јерес једино било то јавно рећи.

Када се Други светски рат ближио крају и када су цветале идеје о уједињавању комунистичког света, ради стварања Балканске федерације, политика југословенских комуниста је била крајње покровитељска и попустљива према Албанцима. Управо се крајем рата на Бујанској конференцији 1944. родила замисао да до уједињења дође тако што би се Косово и Метохија присајединили Албанији, да би тако увећана Албанија потом ушла у заједничку државу. Сви ти планови су пали у воду када је дошло до сукоба са Информбироом 1948.

Нове идеје о разрешењу косовског питања, које је временом све више прерастало у проблем, у периоду након Другог светског рата па све до краја деведесетих долазиле су од српских интелектуалаца.

Добрица Ћосић – "отац нације" како га неки називају – уједно је и "отац идеје" о подели.

Ћосић је на 14. седници ЦК СКС, 29. маја 1968. рекао:

"Ако би пут водио остваривању ...српског националног суверенитета, односно отцепљењу Косова и Метохије од Србије и Југославије, онда су неизбежни тешки и трагични судари и несагледиве историјске несреће и компликације".

Ћосић је због овог, али и других ставова, трпео тешке санкције. Демонстрације на Косову 1981. међутим, подстакле су га да у свом дневнику забележи следећу реченицу:

"Косово ће за једну или две деценије постати албанска земља. Оно са Албанцима мора да буде подељено".

Ћосићева идеја о подели добила је више простора у јавности током децедесетих, када је наступао и као интелектуалац и као политичар. Своју идеју је 1990. предложио Бориславу Јовићу, тадашњем председнику Југославије, који га је упутио код Милошевића, а овај га одбио. Ћосић је 1992. тадашњем америчком амбасадору Цимерману изнео предлог према коме би трећина Косова, источни део, остало у саставу Србије. Како је 1992. објавио италијански часопис „Лимес“ Ћосићев предлог је био да источни и централни део покрајне остану Србији, а остало да се преда Албанцима (видети мапу 1). Иако његове идеје нису биле прихваћене он је и касније, и после рата, излазио у јавност са идејама да се Косово подели.

Суштина његовог става, како је објаснио у једном интервјуу немачким медијима 2005, јесте да треба наћи компромис између ”етничког права” Албанаца који чине већинско становништво на Косову и ”историјског права” Срба на ту средњевековну колевку њихове културе и државности.

Основу поделе покрајине чинила би расподела становништва пре рата 1998. и 1999.

У интервјуу "Вечерњим новостима" 2008. он је појаснио да би средњовековни српски манастири - Пећка патријаршија, Дечани, Богородица Љевишка, светоархангелски комплекс, Девич, Грачаница са косовопољским комплексом - повраћајем земљишта и шума, национализованих 1945. године, требало да добију самоуправни положај по атоском моделу за православне манастире у грчкој држави.

Ћосићеве ставове око поделе, како је истакао у књизи "Косово" (2004) прихватио је и настојао да спроведе Зоран Ђинђић.

Професор права Миодраг Јовичић, решење косовског проблема видео је у регионализацији. Као заговорник претварања тадашње СРЈ у регионалну државу састављену од 13 региона, Јовичић је предлагао да се Косово и Метохија поделе на два региона. У таквој регионалној држави биле би укинуте републичке границе између Србије и Црне Горе и престале би да постоје Војводина и КиМ као аутономне покрајне. Иако Јовичић није предлагао поделу и давање независности албанском делу, он је предвидео да се подручјима које претежно настањују Албанци дају већа права управљања. Овакав предлог би вероватно дугорочно водио раздвајању становништва и стварању природних граница поделе.

Пише: Милан Динић
среда, 08 јун 2011 12:06

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

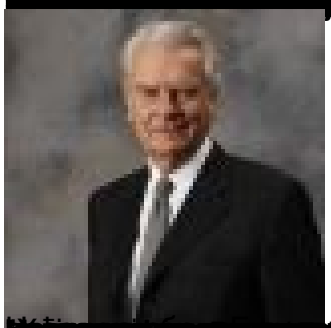

[redacted]